

PM 2016:128 RI (Dnr 133-856/2016)

**Anmälan om svar på Samråd enligt 6 kap 4 §
miljöbalken och remiss av samrådsunderlag avseende
ny 400 kV elnätsförbindelse Örby-Snösätra**
Remiss från Svenska Kraftnät

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remissen ”Samråd enligt 6 kap 4 § miljöbalken av samrådsunderlag avseende ny 400 kV elnätsförbindelse Örby-Snösätra” godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Staden har för yttrande från Svenska Kraftnät inbjudits till samråd enligt 6 kap 4 § miljöbalken och erhållit ett samrådsunderlag avseende ny 400 kV elnätsförbindelse Örby-Snösätra med begäran om yttrande senast den 8 juli 2016. Den aktuella ledningssträckan är en del i projektet Stockholms Ström, som syftar till att utöka kapaciteten i strömförsörjningen och frigöra mark för exploatering. Staden har den 30 juni 2016 avlämnat ett kontorsyttrande från stadsledningskontoret med flera som nu anmäls.

Samrådshandlingarna finns tillgängliga på [Svenska Kraftnäts hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med ett gemensamt kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret förordar att markförläggningen sker så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt. Vidare förutsätter kontoren att Svenska Kraftnäts ledningar förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå, för att kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen. Kontoren förutsätter också att det ska vara möjligt att ha ett gång- och cykelstråk, en lokalgata eller en del av Örbyledens körfält över ledningarna. Beträffande passagen under Magelungsvägen föreslår kontoren en alternativ dragning i enlighet med kartbild B.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är överlag positiv till att elinfrastrukturen utvecklas i Stockholmsområdet men ser att den planerade kabeln har viss negativ

inverkan på de ekologiska värdena ibland annat Trollesundsskogen samt Hanvedenkilen.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remissen ”Samråd enligt 6 kap 4 § miljöbalken av samrådsunderlag avseende ny 400 kV elnätsförbindelse Örby-Snösätra” godkänns.

Stockholm den 10 augusti 2016

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

1. Samråd angående 400kV elnätsförbindelse mellan Örby och Snösätra i Stockholms stad
2. Underlag till samråd om utbyggnadsförslag<

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Cecilia Brinck (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Därutöver anfördes följande som svar på remissen från Svenska Kraftnät.

Stockholms stad har tidigare förordat en lösning som innebär att kabeln förläggs i kulvert under Örbyleden, gällande delsträckan Örbyleden söderut. Det skulle i framtiden ge ökad möjlighet att bygga fler bostäder i området. Därför är det viktigt att staden står fast vid kulvertalternativet. Den kabelförläggning som nu föreslås innebär avsevärda inskränkningar i framtida möjligheter att bebygga området. Detta eftersom en bredare zon av strålningsskäl skulle förhindra en hög exploateringsgrad när Svenska Kraftnäts magnetfältpolicy ska följas samt till följd av det faktiska utrymme som kabelförbanden kräver.

Staden bör vara tydlig med att Svenska Kraftnät ska ta hänsyn till denna omständighet när frågan bereds vidare. Det nu föreslagna alternativet innebär en markförläggning av ledningarna som huvudsakligen följer den befintliga gång- och cykelvägen vilket kraftigt kommer att begränsa möjligheten att bebygga området söder om Örbyleden.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Cecilia Brinck, Johanna Sjö, Markus Nordström, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Staden har för yttrande från Svenska Kraftnät inbjudits till samråd enligt 6 kap 4§ miljöbalken och erhållit ett samrådsunderlag avseende ny 400 kV elnätsförbindelse Örby-Snösätra med begäran om yttrande senast den 8 juli 2016. Staden har den 30 juni 2016 avlämnat ett kontorsyttrande på samrådet

Bakgrund

Svenska Kraftnät har på regeringens uppdrag utrett hur stam- och regionnäten för el i Stockholms län ska utformas i framtiden. Arbetet har bedrivits i samarbete med Ellevio AB (före detta Fortum Distribution AB) och Vattenfall AB samt med berörda kommuner, länsstyrelsen och interkommunala samarbetsorgan. Ett förslag till framtida stamnät presenterades i en slutrapport 2008. Utredningen antog namnet ”Stockholms Ström” och består av ett 50-tal delprojekt med syfte att utöka kapaciteten och driftsäkerheten i strömförsörjningen samt frigöra mark för exploatering. Projektet är således viktigt för stadens utveckling.

Kommunfullmäktige godkände den 20 april 2009 ett avtal om projektet Stockholms Ström med Svenska Kraftnät med flera ledningsägare. Avtalet reglerar bland annat stadens medfinansiering av projektet i syfte att bland annat frilägga mark för bostadsbebyggelse. Vid samma beslutstillfälle gavs exploateringsnämnden rätt att senare träffa ram- och genomförandavtal med Affärsverket Svenska kraftnät AB, Fortum Distribution AB och Vattenfall Eldistribution AB inom ramen för projektet Stockholms Ström. Intentionsavtalet innebär en medfinansiering från staden om totalt 946 mkr.

Samrådet är ett första steg i processen inför en kommande koncessionsansökan. Efter samrådet upprättas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och samrådet avser således också vilka frågor som ska behandlas i MKB:n.

Utförande

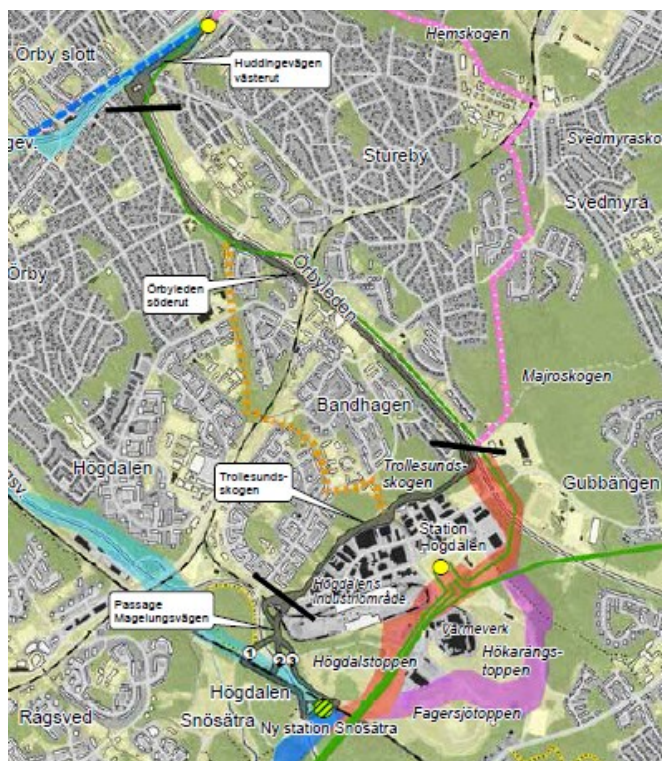
Det aktuella projektet innebär markförläggning av en ny 400 kV elnätsledning mellan terminalplats Örby, strax öster om Örbyleden vid Huddingevägen och till en ny station, Snösätra. Den nya stationen planeras söder om Magelugnsvägen strax sydväst om Högdalens industriområde. Sträckningen är cirka 4,7 kilometer långt och utgörs av ett i huvudsak 10 till 20 meter brett område inom vilken den slutliga kabelsträckningen kommer att lokaliseras. Schakter som kablarna kommer att förläggas i blir cirka 4 meter brett. Vid planering av nya stamnätsledningar är Svenska Kraftnäts policy att magnetfälten inte ska överstiga 0,4 mikrotelsa där människor vistas varaktigt. I den föreslagna sträckningen så underskrids 0,4 mikrotelsa på ett större avstånd av 10 meter från centrumlinjen.

Delsträckorna

Remissen har delat upp redovisningen av projektet i fyra delsträckor.

- Huddingevägen västerut
- Örbyleden söderut
- Trollesundsskogen

- Passage Magelugnsvägen

Den första delsträckan från Örby till korsningen Örbyleden-Huddingevägen går parallellt med en gång och cykelväg i en grönyta mot *Huddingevägen*. Här har staden tidigare inte haft några synpunkter.

Från korsningen av *Örbyleden* går förslaget söderut parallellt med Örbyleden, i hög grad utmed befintligt gång- och cykelnät. Här har staden tidigare starkt förordat utredning av en lösning som innebär att kabeln förläggs i kulvert under Örbyleden. Det skulle ge ökad möjlighet att bygga upp till 1000 bostäder.

Norr om Högdalens industriområde går sträckningen längs en gång- och cykelväg genom *Trollesundsskogen*. I tidigare yttrande anförde staden att detta alternativ inte var acceptabelt mot bakgrund att det är ett väl använt rekreationsområde. Vid senare kontakter har Svenska Kraftnät redovisat en förläggning längs cykelvägen, en sträckning som staden underhand har accepterat.

Slutligen så har det för den sista delsträckan ”*passage under Magelugnsvägen*” redovisats tre alternativ. Staden har inte tidigare lämnat några synpunkter på denna sträcka, eftersom den inte ingick i tidigare samrådsförslag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafikinämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med ett gemensamt kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret gemensamma kontorsyttrande daterat den 17 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Miljökonsekvenser

Svenska kraftnät bedömer att projektets konsekvenser vad gäller omgivningspåverkan blir små eller obetydliga. Det förutsätter att åtgärder vidtas för att så långt möjligt minimera påverkan. Kontoren anser att det i kommande MKB är särskilt viktigt att beskriva påverkan under byggskedet, markföreningar samt naturmiljön.

Kontoren utgår från att Svenska Kraftnät tar största möjliga hänsyn till ekologiska värden under konstruktions- och driftfas. Kontoren ser även att Svenska Kraftnät arbetar med att återställa vegetation i möjligaste mån.

Förslaget innebär preliminärt ingen förhöjd magnetfältsexponering där människor varaktigt vistas. Kontoren vill ändå påminna om att Strålsäkerhetsmyndigheten nyligen omformulerat sin försiktighetsstrategi. I denna anges bland annat att *för nya elektriska anläggningar bör man redan vid planeringen beakta teknikval och placering för att sträva mot att barn inte exponeras för förhöjda magnetfältsnivåer om det kan genomföras till låga kostnader och med försumbara konsekvenser.*

Kontorens synpunkter på delsträckan Örbyleden

I tidigare yttrande har kontoren anfört att en förläggning längs cykelstråket innebär väsentliga inskränkningar i framtida möjligheter att bebygga området. Staden förordade en utredning om att kabeln skulle förläggas i kulvert under Örbyleden. Svenska Kraftnät har i samrådsunderlaget anfört att förlägga en stamnätsledning i trafikerad väg innebär en sämre driftsäkerhet eftersom det innebär betydande svårigheter avseende åtkomst för reparationsåtgärder. Vidare anförs att Örbyleden är av riksintresse och ingår i ett omdelningsnät för fordonstrafik om Södra länken behöver stängas. Detta innebär att exploateringar eller förändringar inte får påverka framkomligheten negativt. Utifrån aktuella förutsättningar bedömer Svenska Kraftnät att en ledningsförläggning i Örbyleden försvårar tillträdet för underhåll och reparation av kablar med risk att driftsäkerheten påverkas. Svenska Kraftnät har dessutom bedömt att det finns ett lämpligt och genomförbart alternativ.

Det nu föreslagna alternativet innebär en markförläggning av ledningarna söder om Örbyleden som huvudsakligen följer den befintliga gång- och cykelvägen. Kontoren kan konstatera att en sådan förläggning väsentligen skulle inskränka möjligheten att bebygga området söder om Örbyleden. Kontoren förordar därför ett alternativ där markförläggning sker så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt vilket skulle öka möjligheten att i framtiden kunna bebygga området mellan Örbyleden och ledningarna, se bifogad kartbild A med föreslagen sträckning.

En förutsättning för att kontoren ska kunna godkänna Svenska Kraftnäts föreslagana lösning är vidare att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå. Detta för att kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen. Kontoren förutsätter också att det kommer vara möjligt att ha ett gång- och cykelstråk, en lokalgata eller en del av Örbyledens körfält över ledningarna.

Kartbild A

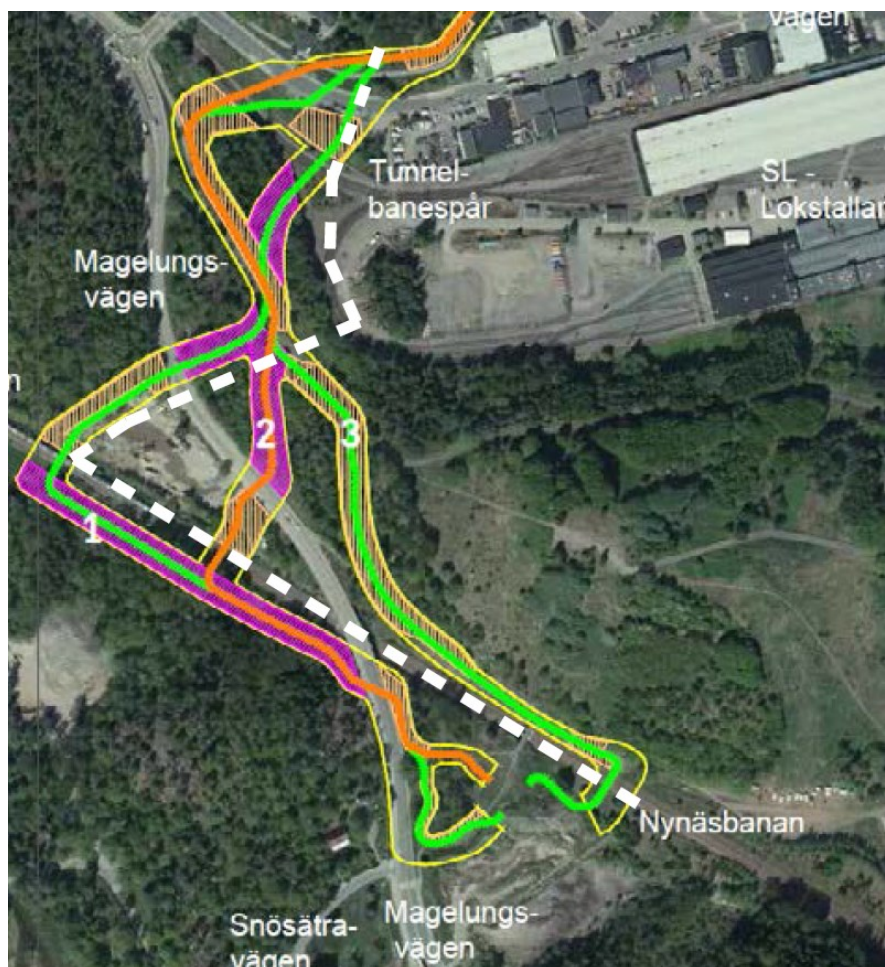
Kontorens synpunkter på delsträckan Trollesundsskogen

I tidigare samråd fanns tre alternativa sträckningar från Örbyleden mot Snösätra. Det nu föreslagna alternativet går sydost om Högdalens företagsområde, i gränsen mellan företagsområdet och skogsområdet Trollesundsvägen. Sträckningen följer befintliga gång- och cykelvägar. Kontoren menar att dragningen är mindre komplicerad jämfört med att gå i Högdalens industriområde eller runt Högdalstopparna. Förslaget tillstyrks.

Kontorens synpunkter på passage Magelungsvägen

Enligt samrådsunderlaget så bedöms de högsta naturvärdena finnas i den sydligaste delsträckan. Området ingår i en större grönstruktur som kärnområde och spridningszon i Hanvedenkilen. Utbyggnadsförslaget innebär i alla tre alternativ att fullt uppväxt skog måste avverkas. Sträckningen (1) norr om Nynäsbanan och norr om Magelungsvägen bedöms ge upphov till mindre negativ påverkan även om avverkning av enskilda träd behöver göras.

Kontoren förordar ett alternativ enligt kartbild B som innebär mindre intrång på naturmiljö samt tar större hänsyn till framtida exploateringsprojekt.

Kartbild B : Förslag Vit streckad linje

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2016 följande.

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar till Svenska kraftnät.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är över lag positiv till att elinfrastrukturen byggs ut och utvecklas i Stockholmsområdet och att Svenska Kraftnät gör så på ett hållbart sätt. Vi ser positivt på att ledningen markförläggs eftersom detta kan bidra till att vissa luftledningar kan avvecklas och på så sätt frigöra mark för utveckling av bostäder, friluftsområden och annat. Förvaltningen vill dock poängtera att vederbörligen hänsyn bör tas till befintliga funktioner och värden under konstruktion och driftsfas.

Förvaltningen är över lag positiv till det föreslagna alternativet till ledningsdragning. Förvaltningen är särskilt positivt till att ledningen förläggs i anslutning till mark som redan är ianspråktagen för infrastruktur. Förvaltningen anser att detta minskar barriäreffekterna samt bidrar till en positiv utveckling av landskapsbilden. Förvaltningen vill dessutom poängtera vikten av att bevara så många träd som möjligt under konstruktionsfasen samt att återställa de naturområden som påverkas.

Delsträcka 1 och 2

I de första två etapperna, mellan terminalplatsen i Örby, längs Örbyleden och vidare fram till att ledningsgatan viker av mot sydväst vid Trollesundsvägen, har den föreslagna dragningen en liten eller ingen inverkan på landskapsbild, boendemiljöer eller transportsystem eftersom den löper parallellt med Huddingevägen och Örbyleden. Förvaltningen noterar att ledningen förläggs i nära anslutning till gång- och cykelvägar och vill därför lyfta fram vikten av att möjligheterna att transportera sig här under konstruktionsfasen inte påverkas negativt.

Delsträcka 3

Enligt utredningsalternativet löper etapp 3 i nära anslutning till eller igenom Trollesundsskogen som är ett värdefullt område i ekologiskt såväl som rekreativt hänseende. Förvaltningen utgår från att Svenska Kraftnät tar stor hänsyn till områdets värden under konstruktion och drift. Förvaltningen vill förespråka att den nya kabelledningen förläggs så nära Högdalens industriområde som möjligt för att värna och skydda Trollesundsskogens känsliga och värdefulla natur.

Dessutom har exploateringskontoret, i ljuset av det underskottet på förskolor som finns i Bandhagen, pekat ut Trollesundsskogen som en potentiell plats att förlägga en friliggande förskola. Förvaltningen anser i detta perspektiv att kabelledningen ska förläggas så lång från Trollesundsskogen som möjligt.

Delsträcka 4

Delsträcka 4 mellan Högdalens industriområde förbi Högdalstopparna och fram till ny station i Snösätra. Förvaltningen instämmer i utredningen att det finns stora ekologiska värden inom denna delsträcka och beklagar att den negativa påverkan som en ny utbyggd kraftledning sannolikt kommer att ha på dessa naturområden. Samtliga tre utpekade alternativa sträckningar har sannolik stor negativ inverkan och förvaltningen utgår från att Svenska Kraftnät tar största möjliga hänsyn till ekologiska värden under konstruktions och driftfas. Förvaltningen ser gärna att Svenska Kraftnät arbetar aktivt för att återställa vegetationen i möjligaste mån.